

Резюме

на работен проект на Програмата за Трансгранично сътрудничество Интеррег VI- А Гърция - България 2021 - 2027

(Версия - февруари 2022 г.)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база проекта на Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег VI-А Гърция- България за програмен период 2021-2027 година, публикуван на http://www.greece-bulgaria.eu/com/85_Programming-Period-2021-2027

Програмната област:

Териториалният обхват на Програмата покрива седем области от Гърция- Еврос, Ксанти, Родопи, Драма, Кавала, Серес и Солун и 4 области от България - Благоевград, Хасково, Смолян и Кърджали.

Програмната област обхваща територия от 40 111 km² с население от 2 663 345 души.

Трансграничната зона е една от най-бедните в Европейския съюз, с неблагоприятни демографски и социални характеристики. Периферното географско положение, планинският терен и липсата на съвременна инфраструктура, оказват съществено влияние върху нивото на развитие, конкурентоспособността и условията на живот в трансграничната зона.

Програмната стратегия:

Стратегическата цел на Програма Интеррег VI-А Гърция-България 2021-2027 е да подкрепи сближаването на района към стандартите за растеж и устойчивост на националното и европейското пространство, като отговори на сложните предизвикателства на географската регионализация и чрез сътрудничество, разбиране и работа в мрежа, подчертае неговите специфични характеристики като сравнителни предимства.

Програмата е ориентирана към постигането на три от политическите цели (ЦП) на европейско ниво:

- ✚ ЦП 2: По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии, чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност;
- ✚ ЦП 3: По-добре свързана Европа, чрез подобряване на мобилността;
- ✚ ЦП 4: По-социална и по-приобщаваща Европа, чрез реализиране на Европейския стълб на социалните права.

Планирани са инвестиции в обхвата на три приоритета.

Приоритет 1 „По-устойчива и по-зелена гръцко-българска трансгранична територия“:

Дейности и мерки в обхвата на три специфични цели (СЦ).

СЦ 1. Насърчаване адаптирането към изменението на климата и предотвратяване на риска от бедствия и устойчивост, като се вземат предвид екосистемните подходи.

Планирана подкрепа за следните типове дейности:

- Предотвратяване на риска, наблюдение, планиране и въвеждане на системи за ранно предупреждение;
- Устойчиво на климата ландшафтно планиране и еко мерки за намаляване на риска от бедствия, базирани на екосистеми;
- Планове за сътрудничество, протоколи, инфраструктури и оборудване за ефективно третиране на риска, включително цифрови решения.

Изпълнение чрез целеви проекти за защита от наводнения-Повишаване на капацитета за реагиране при бедствия и извънредни ситуации в трансграничния регион и Внедряване на система за откриване и ранно предупреждение за пробойни в дигите на речните басейни.

Основни целеви групи: жители, предприятия, посетители, живеещи и работещи в райони с нисък, среден или висок риск от бедствия.

Бенефициенти: министерствата на околната среда / гражданската защита / вътрешните работи (с отговорности по готовността и действията при природни бедствия) и асоциирани организации, Национален институт по метеорология и хидрология, басейнови дирекции / децентрализирани администрации, регионални / областни администрации.

Индикативен бюджет: 9 897 767 евро (евродял).

Планирана подкрепа за следните типове дейности:

- Изпълнение на съвместни планове за действие за насърчаване и прилагане на кръговата икономика и ресурсната ефективност;
- Създаване и поддръжка на трансгранични и междусекторни мрежи и пазари на вторични/използвани материали и продукти;
- Разработване и прилагане на решения и продукти на модели за кръгова трансформация. Повишаване на осведомеността и обмен на ноу-хау.

Изпълнение чрез целеви проект и открита покана.

Целеви проект: Подкрепа за капацитета на МСП за преминаване към зелени и кръгови бизнес модели, чрез Фонд за малки проекти.

Проектът ще има за цел да подкрепи предимно микро и малки предприятия (с ограничен достъп до основни финансови инструменти), за да инвестират в дребномащабна инфраструктура, обновяване, оборудване, повишаване на квалификацията и цифрови приложения, които ще благоприятстват:

- Ресурсната ефективност на техните функции (включително енергия и вода);
- Минимизирането на отпадъците от производството;
- Интелигентният мониторинг на потоците от материали, енергия и отпадъци (което подобрява ефективността);
- Повторната употреба на ресурси или странични продукти в рамките на предприятието или от трети страни (вторични материали);
- Разработването на кръгови бизнес модели, които да благоприятстват създаването на регионална верига на стойността в затворен кръг чрез използване на B2B, B2C и C2C модели на сътрудничество.

Подкрепата за МСП ще бъде до 50 000 евро на краен получател, предоставена под формата на безвъзмездни средства чрез инструмент за малки проекти и със срок на продължителност до три години.

Открита покана: Насърчаване на кръговата икономика (Примерни действия, неизчерпателен списък):

1. Създаване и функциониране на трансгранични вторични продуктови пазари, включително дигитални платформи;
2. Инициативи, които подпомагат инфраструктурата за развитие на индустриална симбиоза, намаляване на отпадъци, подобро управление на отпадъците и насърчаване на ефективността на ресурсите (реформиране, намаляване, рециклиране);
3. Интегриран териториален мониторинг на управлението на отпадъците и източниците на замърсяване;
4. Приложни изследвания и сътрудничество между изследователски центрове и МСП за насърчаване на екоиновациите, проектиране на нови, устойчиви материали и по-щадящи околната среда продукти, базирани на местни ресурси или традиционни продукти;

5. Инициативи за повишаване на осведомеността и пилотни действия за по-отговорно потребление;
6. Обмен на опит и добри практики.

Основни целеви групи: лица/организации, които живеят и/или работят или посещават района на програмата.

Бенефициенти: местни, регионални и национални публични власти и секторни агенции, в областта на околната среда, управлението на ресурсите и управлението на отпадъците, предприятия, включително МСП, бизнес и професионални асоциации, организации за научни изследвания и висше образование, Европейски групи за териториално сътрудничество (ЕГТС) и НПО.

Бенефициент по целевия проект: Фонд за малки проекти, крайни получатели ще бъдат съществуващи МСП, които се стремят да увеличат капацитета си в кръговата и ресурсно ефективната икономика.

Индикативен бюджет: 10 400 000 евро (евродял).

СЦ 3. Подобряване защитата и опазването на природата, биоразнообразието и зелената инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване.

Индикативни типове дейности:

Дейностите ще бъдат изпълнени чрез една Открита покана за набиране на проекти, фокусирана върху:

- Развитие на зелена инфраструктура, включително разработване и внедряване на нови инструменти, трансфериране на решения между заинтересованите страни и насърчаване на екологични практики;
- Внедряване на системи за мониторинг за предотвратяване и контрол на замърсяването на въздуха на множество териториални нива.

Открита покана: Мониторинг, планиране и развитие на зелена инфраструктура, която поддържа функциите на екологичните коридори в ТГС зоните и качеството на живот, включително дигитализация на системите за защита и насърчаване на биоразнообразието и екологични практики. (Примери за проекти, списъкът не е изчерпателен):

1. Планове за съвместно наблюдение и управление и възстановяване на екологично свързани защитени територии, разделени от границата, включително цифровизация на системите за защита и обмен на информация;
2. Зелена и синя (река, езеро) инфраструктура в градските и околградските зони (в съответствие с принципа на Новия европейски Баухаус), която насърчава екосистемните услуги;
3. Изграждане на капацитет и споделяне на добри практики в управлението на области/видове/ природни ресурси, включително съвместно обучение на персонала;

4. Разработване и тестване на интегрирани екологични планове за действие на градско или регионално ниво като основа за мерки за предотвратяване и възстановяване на замърсяването;
5. Системи за мониторинг на условията на околната среда в градските райони и свързаните с тях планове за предотвратяване и контрол за управление на замърсяването.

Основни целеви групи: лица/организации, които живеят и/или работят или посещават района на програмата.

Бенефициенти: местни, регионални и национални публични власти, включително управителните органи на НАТУРА 2000 или други защитени зони. Европейски групи за териториално сътрудничество и НПО, изследователски и висши учебни организации, специализирани в конзервацията и биоразнообразието.

Индикативен бюджет: 8 000 000 евро (евродял).

Приоритет 2 „ По-достъпна гръцко-българска трансгранична територия“:

Изпълнение на целеви проект за подобряване на мултимодалната, интелигентната и сигурната мобилност, включващ:

1. Подобряване на мобилността и безопасността на пътуването в трансграничната зона: Функционално надграждане/модернизиране на трансгранични връзки: 1.1. Завършване на главна пътна комуникация на гр. Смолян; 1.2. Надграждане на останалите части в пътната ос Ксанти - Ехинос (Меливия – Нимфая); Цифровизация, взаимно свързване, инфраструктура и оборудване на системи за граничен контрол и сигурност IMS.
2. Повишаване на мобилността на влаковете в трансграничната зона: 2.1. Технически проект за модернизация на жп линията Радомир – Кулата; 2.2. Инсталиране на Интелигентна динамична система за откриване на инциденти и наблюдение на железопътната мрежа в реално време- Устойчив план за междурегионални железопътни пътувания в трансграничната зона и инсталиране на ИТ базирана комуникационна система.

Основни целеви групи: лица и организации, които ще бъдат включени или положително засегнати от действията, включително местни МСП. Целевите групи включват също всички групи от населението (жители и посетители), които ще се възползват от подобрена, по-безопасна, устойчива и приобщаваща транспортна мрежа.

Бенефициенти по проекта ще бъдат:

- За проект 1: АПИ / Egnatia Odos SA,
- За проект 2: ERGOSE / Национална компания за железопътна инфраструктура, министерства.

Индикативен бюджет: 24 865 178 евро (евродял).

Приоритет 3 „По-включваща гръцко- българска трансгранична територия“:

Дейности и мерки в обхвата на две специфични цели (СЦ).

СЦ 1. Подобряване на равния достъп до приобщаващи и качествени услуги в образованието, обучението и ученето през целия живот чрез разработване на достъпна инфраструктура, включително чрез насърчаване на устойчивостта към дистанционно и онлайн образование и обучение.

Финансиране на дейности за:

- Обучение на работещи, самостоятелно заети, безработни и бъдещи предприемачи, насочени към сътрудничество и общи дейности;
- Информационен и технически обмен относно образователни и обучителни практики;
- Подкрепа на самостоятелната заетост – предприемачество на специални целеви групи като жени, младежи, хора с увреждания;
- Разрастване на дигиталните компетенции;
- Корпоративна инфраструктура и оборудване, обслужващи горните дейности.

Изпълнение чрез Открита покана за набиране на проекти: Действия, осигуряващи подкрепа за връзката между бизнеса и образованието. (Примери за действия, неизчерпателен списък):

1. Подкрепа за микро/семеен предприятия и стартиращи предприятия за повишаване на квалификацията, нарастване на дигиталните компетенции и организационен капацитет (наставничество, коучинг и др.) Подкрепата може да се прилага чрез Фонд за малки проекти;
2. Съвместни обучителни програми, курсове по теми от общ интерес;
3. Разработване и пилотно прилагане на инструменти, насочени към повишаване на квалификацията и преквалификация на целевите групи; фокусиране върху дигитализацията и екологизирането на икономиката;
4. Специални образователни/обучителни програми, включително за хора с увреждания.

Основни целеви групи: лица и организации, които ще бъдат включени или положително засегнати от дейностите.

По-конкретно, целевите групи включват както публични, така и частни участници, обхващащи широк спектър от различни сектори и нива на управление, като политици, публични администрации, градско и пространствено планиране, оператори, вътрешна сигурност, доставчици на инфраструктура, управление на ресурси, международни

организации, и асоциации, както и предприятия, включително МСП. Целевите групи включват също всички групи от населението, които ще се възползват от подобрените процеси на местно и регионално управление.

Бенефициенти, т.е. партньори, които се възползват от средствата по програмата, могат да бъдат всеки субект, който има правосубектност, който допринася за действията по-горе. Това включва напр. местни, регионални и национални публични власти, регионални агенции за развитие, Европейски групи за териториално сътрудничество, агенции за развитие, НПО, организации за образование и обучение, както и университети и изследователски центрове.

Индикативен бюджет: 3 600 000 евро (евродял).

СЦ 2. Повишаване ролята на културата и устойчивия туризъм в икономическото развитие, социалното приобщаване и социалните иновации.

Програмата ще финансира действия в следните тематични области:

- Подкрепа за трансгранична мрежа за туристически дестинации и атракции, включително създаване на тематични мрежи и маршрути;
- Адаптиране на туристическия сектор към изменението на климата и приобщаването;
- Насърчаване на дигитализацията на туристическите ресурси и процеси и приемане на цифрови и иновативни инструменти в местната туристическа индустрия;
- Надграждане на човешките ресурси и предприемаческите умения в туризма;
- Свързване на туризма с местната (СВС) верига за доставки в контекста на стратегията на ЕС „От фермата до вилицата“.

Изпълнение чрез целеви проект и открита покана.

Целеви проект: Директна подкрепа за микро/семеини предприятия и граждански сдружения във веригата на стойността на културата и туризма. Проектът ще има за цел да подкрепи предимно микро и малки предприятия (с ограничен достъп до основни финансови инструменти) да инвестират в малка инфраструктура, обновяване, оборудване, повишаване на квалификацията и цифрови приложения, които ще доведат до:

- Надграждане на приобщаването на предоставяните услуги (особено за възрастни хора и хора с увреждания);
- Създаване / Предоставяне на иновативни или по-качествени туристически услуги
- Изготвяне и изпълнение на бизнес планове за адаптиране към изменението на климата;
- Трансгранична мрежа на предприятия и обмен на данни;

- Насърчаване на използването на местни (произведени в трансграничната зона н) продукти във веригата от доставки на туристически услуги и свързване на местни (от ТГС зоната) производители с туристически предприятия.

Подкрепата за асоциации на МСП или гражданското общество ще бъде до 50 000 евро на краен получател, предоставена под формата на безвъзмездни средства чрез инструмент за малки проекти и със срок съкратен до три години.

Открита покана: Работа в мрежа и промоции на културни обекти, включително обновяване на атракции и обекти и малки инфраструктурни интервенции. Примери за действия (непълнен списък):

1. Съвместни стратегически планове за устойчиво развитие на туризма (дейности по планиране и изпълнение) за приобщаващ и сребърен туризъм, включително обновяване на атракции и обекти;
2. Технологични и дигитални платформи и инструменти за съвместно туристическо развитие и популяризиране, засилване на цифровото управление на туристическите дестинации – сътрудничество между организациите за управление на дестинациите (DMO) за съвместно туристическо използване;
3. Свързване в мрежа и подчертаване на историческото и културното гранично наследство (включително укрепления, исторически военни обекти и др.);
4. Подобряване на климатичната устойчивост на туристическите дестинации / Инфраструктура;
5. Популяризиране на тематични маршрути в области като геотуризм и др.

Основни целеви групи: лица и организации, които ще бъдат включени или положително засегнати от дейностите.

По-конкретно, целевите групи включват както публични, така и частни участници, обхващащи широк спектър от различни сектори и нива на управление, като политици, публични администрации, градско и пространствено планиране, оператори, вътрешна сигурност, доставчици на инфраструктура, управление на ресурси, международни организации, и асоциации, както и предприятия, включително МСП. Целевите групи включват също всички групи от населението, които ще се възползват от подобрените процеси на местно и регионално управление.

Бенефициенти, т.е. партньори, могат да бъдат всеки субект, който има правосубектност, който допринася за действията по-горе. Това включва напр. местни, регионални и национални публични власти (министерства на туризма), агенции за регионално развитие, ЕГТС, организации или агенции за управление на дестинация, посредници, предприятия, включително МСП и социални предприятия, асоциации, агенции за развитие, НПО, организации за образование и обучение, както и университети и изследователи.

Бенефициент на целевия проект ще е Фонд за малки проекти. Крайните получатели ще бъдат съществуващи МСП или съответните организации на гражданското общество от туристическия сектор и предоставящи туристически услуги.

Индикативен бюджет: 10 400 000 евро (евродял).

Общ индикативен финансов ресурс:

Приоритет	Финансов принос на ЕС в евро	Национален принос в евро	Общо в евро
Приоритет 1	28 297 767	7 074 442	35 372 209
Приоритет 2	24 865 178	6 216 294	31 081 472
Приоритет 3	14 000 000	3 500 000	17 500 000
ОБЩО	67 162 945	16 790 736	83 953 681